

SEÇİMLER VE ULUSALCILIK ÜZERİNE...

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden yüzümüzün aklıyla çıktık! Kendi aklında hep Başkanlık olan Recep Tayyip Erdoğan'a 77 Milyon nüfusa 21 Milyon oyla, seçime katılanların % 51.7 oranıyla, Cumhurbaşkanlığını uygun gördük... Daha Başbakanlığın başında iken kendini başkanlığa ve "tek adam"lığa hazırlayan, bir yandan hukuktan söz ederken, bir yandan da karşı yargı kararlarını göre göre, "gücünüz yetiyorsa engel olun" meydan okumalarıyla Atatürk Orman Çiftliği'ndeki binlerce asırlık ağacı kestirip sarayını yaptıran Erdoğan, bugünden aşağı yukarı belli gibi görülüyorsa da, nasıl bir Cumhurbaşkanı olacak, bunu da zaman gösterecek.

Seçimlerden sonra, yenilen kanatta, "ulusalcılık" üzerine bir tartışma aldı başını gidiyor. Kaynağında, ülkenin aydın kesimlerinin yerleşik olduğu, belli bir eğitim düzeyine ulaşmış tüm kentlerinde ve büyük kentlerin eğitimli semtlerinde artık AKP'ye fazla oy çıkmıyor. AKP, bu yörelerde yerleşik, işleri tıkırında olan ihaleci, yandaş şirketlerde voliyi vuranlardan ve politika sayesinde hak etmediği koltuklara gelmiş memur kesim dışında pek kimseden oy alamıyor. Yoksul, eğitimsiz, dini ve duygusal iletilerle kolay yönlendirilebilen kitleler oy veriyor iktidar politikalarına... Son kozlarını oynuyor belki de AKP... Bayburt'tan, Erzurum'dan, Rize'den, Urfa'dan, Siirt'ten, Sultanbeyli'den, Bağcılar'dan, Pursaklar'dan, İzmir, Tekirdağ, Çankaya, Kadıköy, Beşiktaş yönetiliyor...

Gelelim muhalif CHP'ye. "Çatı Adayı" Ekmelettin Bey'i kafalarına göre bulmayan bir kesim baştan beri sayım suyum yok deyip duruyor. Cumhurbaşkanı adayından çok yorgun bir emekliye, bilim adamından çok belleği karışmış bir din adamına benzeyen, dürüstlüğü, Şarkiyatçı Batı esintileriyle yetişmişliği ve ülkeye yabancılığı tartışılmaz Ekmelettin İhsanoğlu'nu sıkı Atatürkçü ve ulusalcı bulmamışlar! Seçimlerde kimi oy vermeyin dedi, kimi parti adayından uzak kaldı... Seçim bitiminde de eleştirilerine sürdürünce Kılıçdaroğlu isyan etti. "Sizi parlamentoya ben taşıdım; pişmanım," dedi. Kılıçdaroğlu'nu SSK Genel Müdürlüğü döneminden tanırım. Cumhuriyet Gazetesinde yayınlanan "SSK Himmet İstemiyor!" başlıklı yazı dizimi okumuş, bana telefon etmişti.

Yıl 1991; SSK eczanelerinin hastane dışına çıkarılmasını zorunlu görüyor, prim toplamadan üçüncü basamak sağlık hizmetlerine, prim ödeyenlerden hizmet verenlere kadar her kesimin ve meslek örgütlerinin işin içinde olacağı katılımcı, demokratik bir SSK işleyişi öneriyordum. Kılıçdaroğlu genel müdürüm olarak hekimini, beni aradı; uzun uzun görüştük. Aklına yatmıyordu birçok şey. Anlatmaya çalıştım. Çok somuttu yapılacak olanlar... Türk Eczacılar Birliği ile görüşülüp eczacı odaları ile birlikte davranılırsa, sigortalı hastalar da reçetelerini serbest eczanelerden karşılayabilecek, hastanelerde büyük çileye yol açan ilaç kuyruklarına son verilebilecekti.

Benim önerdiklerimden, demokratiklik ve katılımcılık gerektirmeyen birçok uygulamayı (sosyal güvenlik kurumlarının birleştirilmesi ve kamu çalışanlarının belli ilkeler doğrultusunda özel sağlık hizmetlerinden de yararlanabilmesini en başta önermiştim) on

bir yıl sonra, AKP iktidar olur olmaz hayata geçirdi ve bu alanda yaptıklarıyla geniş kitlelerin sevgisini kazanmayı bildi.

Kılıçdaroğlu ile bir kez de o zaman Mersin CHP İl Başkanı olan, Kırıkkale Ortaokulu'ndan sınıf arkadaşım Bora Yorulmaz aracılığıyla, Çalışma Bakanı Aydın Güven Gürkan'ın odasında karşılaştık. Türkiye'nin önemli ayıplarından olan "Meslek Hastalığı Bildirimi" konusundaki eksikliği gidebilmek için İSGÜM aracılığıyla kolayca uygulanabilecek bir tasarı önermiştim. Bu önerim bakanın da kafasına yatmıştı. Tam tartışmaya açılacak iken, Aydın Güven Gürkan bakanlıktan ayrıldı.

CHP Genel Başkanı olduktan sonra Kılıçdaroğlu kendi düşünce yapısı ve bakış açısının gerektirdiği bir doğrultuda canla başla bir şeyler yapmaya çalışıyor. "Yarin yanağından gayri" her şeyin paylaşılacağı "eşit – kardeş ve hür" insanların yaşayacağı bir topluma olan gönül bağım nedeniyle onunla sonuna kadar anlaşabilmemiz mümkün değil... Ayrıca ABD-Batı emperyalizmine karşı tavır almayan ve Latin Amerika örneğinde olduğu gibi kendi yerel kültüründen hareket etmeyen bir devrimci düşünce-davranış biçimine girilmedikçe, muhalefetin başarılı olacağına da inanmıyorum.

"Ulusalçılık" meselesine gelince... Bu kavram, 20. Yüzyıl sonu ve 21. Yüzyıl başında ABD ve diğer emperyalist gizli servisleri, kültür elçilikleri aracılığıyla "tü kaka" bir kavram olarak tanıtıldı, öyle pompalandı. ABD'nin Orta Doğu ve Körfez politikaları işgal, darbe, bombalama, dini kılıkta terör çağını açarken, Türkiye'de de Batı'dan esen bir rüzgârla, "Ulusalçılık karşıtlığı" adeta demokratik olabilmenin ön koşulu durumuna getirildi. Orhan Pamuk'un AKP iktidarı ile yaşıt Kar romanıyla simgeleşen bu "moda-aydın" davranışına akli başında sandığım birçok edebiyatçı da çalاکalem koşuşturdu. Cumhuriyet kurucu düşüncesi ve "ulusçuluk" olgusu otopsi masasına yatırıldı. Batılı Şarkiyatçılar Erik Jan Zürcher ve Ettiienne Copeaux'dan el ve esin aldıkları anlaşılacak olan birçok edebiyatçımız, en çok "darbecilik", "tepeden inmecilik" mavalları ile Ulusal Kurtuluş Savaşı sonrasında uygulanan politikalara yalınkılıç saldırıya geçti. Kullandıkları malzeme, süreç içinde AKP ve yandaşlarının da kültürel koçbaşı durumuna geldi. Bugün AKP ve HDP yöneticileri için de "ulusalçılık" bir tür küfür gibi kullanılmaktadır. Kürt uluslaşma hareketi, dünyanın en doğal, karşı konulmaması gereken eylemidir, ama tarihi koşullar gereği emperyalizmi davul zurnayla karşılayarak değil, onunla dişe diş, ölümüne mücadele ederek kendi toprağında bağımsız bir ulus olma kavgasını vermiş Türk uluslaşma süreci "faşistlik", "tepeden inmecilik" olmuştur.

2006 yılı başında içimi acıtan bu mesnetsiz ve Cumhuriyet kuruluş dönemi nesnel koşullarını göz ardı eden saldırılara karşı, hiç olmazsa genç kuşakları uyarabilmek için, yoğun bir çabaya giriştim. Yüzlerce kaynaktan da yararlanarak, "Türkiye Cumhuriyeti Uluslaşma Süreci"ni toplumbilim, sınıfsal yapı ve edebiyat alanlarında ayrı ayrı çözmeye çalışarak "Anadolu Rönesansı Esas Duruşta" adlı yapıtı kaleme aldım. Bu yapıtın ikinci baskısını Yeni Kuşak Köy Enstitülüler Derneği "Anadolu Rönesansı" olarak yaptı. Kapitalizme uzak yakın bulaşmış her ülkenin ve tüm Batılı devletlerin de başından geçen "uluslaşma süreci"nin bize özgü koşullarını nesnel veriler ışığında göstermeye

çalıştım... Kültürde “reddiye” ve “gelenekçi tavır” savlarını Tanpınar çözümlemesi ile edebiyat alanına taşıdım.

Orhan Pamuk’tan Asım Karaömerlioğlu’na, Murat Belge’den Tapa Parla’ya birçok aydının büyük tutarsızlıklar ve kendi iç çelişkileri ile katıldıkları bu kervanın Türkiye’yi Orta Doğu ve Orta Çağ karanlığına sürüklemek isteyen bir Batı oyunu olduğunu ortaya koymaya çabaladım. Kendi çıktığı kabuğa tükürmeye çalışan şaşkın ördek yavrusu gibiydi aydınlarımız. Öfkeliydim... Kullandığım tepkisel biçem nedeniyle beni “ulusalci”, hatta “milliyetçi” kanada kaymış olmakla suçlayanlar oldu. Bir sosyalistin de belli ölçüde “Ulusalci” olabileceğini, o ulusalcılığın bir anti-emperyalist pınardan beslendiğini bilmiyor göründüler...

1919’da kurulan Dr. Şefik Hüsnü’nün genel sekreteri olduğu III. Enternasyonal çizgisindeki Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Fırkası ileri gelenlerinden Ziyetullah Nuşirevan’ın 10 Mayıs 1919 Cumartesi tarihli İdrak dergisinde yayınlanmış “Milliyetperver Bir Adam Sosyalist Olabilir mi?” başlıklı yazısı, günümüzdeki düşünce karmaşasına doksan yıl geriden ışık tutmaya çalışır sanki. Yazısının başlığını şöyle yanıtıyor Nuşirevan: “Hulâsa sosyalizm halka doğru yürümeye, halkın lisanını, irfânını, hürriyet ve vicdanını ve menâfi’ni müdafaa ve himayeye çalışan halkçı ve mu’tedil milliyetperverliğe düşman olmadığı gibi; halkçı milliyetperverlik de bir meslek-i iktisadî ve insanî olan sosyalizme muâriz olmamak lazımdır. Bunun için hiç korkmadan diyebiliriz ki: ‘Milliyetçi bir adam pek a’la sosyalist olabilir. Hem de beynelmileliyetçi sosyalist olabilir.’” (Ziyetullah Nuşirevan, Teori dergisi, Ocak 2004, sayı 204) Bütün bunlar bir yana, kendisini “Ulusalci” olarak tanımlayan ve bazı partilerde, derneklerde örgütlenmiş bir kesimin bakış açısı ve davranışları da oldum olası beni hasta etmiştir. Bu kesim, sanki Mustafa Kemal’den ölüm döşeginde Türkiye Cumhuriyeti’nin ve Atatürkçülüğün tapusunu da alıp noter onayı ile ceplerine koymuştur! Bunlar, “10. Yıl Marşı”ndan bir adım öteye geçememiştir. Bunlara göre Türk köylüsü “uyuşuktur”, “pistir”, “karanlıklarda uyutulmuştur”... Köy Enstitüleri üzerine konuşurken de aynı kendini beğenmiş, “aydınlatmacı” pozlara bürünürler. İsmail Hakkı Tonguç’un neden Anadolu köylüsünü ve halk kültürünü Köy Enstitüleri’nde baş tacı ettiğini, neden Âşık Veysel’i, Ali İzzet’i, Müdâmi’yi enstitü enstitü gezdirdiğini anlayamamışlardır; hiçbir zaman da anlayamayacaklardır.

Birçok ortak etkinlikte ADD ve benzeri bazı örgüt temsilcilerinin konuşmalarından sonra, o yanlış bakış açısını düzeltebilmek, Anadolu kültürünü ve köylüsünü Tonguç’un hangi gözle gördüğünü anlatabilmek görevi de bize düştü...

Şimdi, CHP içindeki “ulusalci” kanat ta, Anadolu’da ve kent varoşlarında hiçbir etkinlikte bulunmadan, bir emekçinin sofrasında oturmadan, bir köylünün tarlasından geçmeden politik ahkâm kesmeyi birincil görev biliyor. Kılıçdaroğlu da haklı olarak kızıyor elbette... Seçimler bitti ama, bizim kavram karmaşası ve halka tepeden bakan, halktan kopuk “halkçı” politika anlayışı sürececek sanırım...

15 Ağustos 2014, **Alper AKÇAM**